

Teknik Elemanların Hizmetlerini Halkımıza Gerekli ve Yeterli Bir Biçimde Sunmayışlarının Nedenleri

Teknik elemanların, teknik bilgi ve hünelerini halkımız yararına kullanamamaları, Türkiye'nin içinde bulunduğu somut şartların doğal bir sonucudur.

Ülkemiz, ekonomisi, siyasal yapısı, yönetim aygıtı, eğitimi, kültürü, kısaca alt yapısı ve bütün üst yapı kurumları, birbiriyle kaynaşmış olan uluslararası teknelci sermaye ile yerli teknelci sermayenin hakimiyetindedir. Bu egemen çevrelerin kontrol ettiği tüm yatırımlar ve hizmetler, halkımızın sorunlarını çözme yönünde değil, azami kâr sağlayacak yeni pazarlar ve çıkar alanları yaratmak yönündedir.

Böyle bir sömürü düzeni içinde, ülkemizin geri bıraktırılmışlıktan kurtulacağını ve tüm çalışanların yaptığı hizmetlerin ve yarattığı değerlerin halkımıza ulaşacağını sanmak, kendimizi aldatmak olur.

TARİHİ GELİŞİM

Ülkemizin bugün içinde bulunduğu şartları doğru olarak belirleyebil-

mek, sağlıklı sonuçlara ulaşabilmemiz açısından zorunludur, bu bakımdan, bugüne nasıl gelindiğine kısaca bir göz atmakta yarar olacaktır.

Osmanlı Devleti son dönemlerinde, gelişen batı tekellerinin bütün arzularına açık, farklı çıkarların ülke kaynaklarını yağmalamak için birbiriyle çatıştığını, emperyalist bir sömürü düzeninin arenası durumundaydı. Çatışan tekелci çıkarların sömürü alanlarını paylaşmak için giriştikleri I. Dünya Savaşı sırasında ve ertesinde altı yüzyıllık imparatorluk, bu çatışan çıkarların orduları tarafından işgal edildi. İşgalci emperyalist güçlere karşı kazanılan Milli Kurtuluş Savaşı ertesinde, ülkede ulusal bir ekonomi-politika yaratılmasına dönük çabalara girişildi. Ancak, gözleri hâlâ ülkemizde kalan yabancı tekeller ve onlarla ortak olmaya gönüllü çevreler tarafından, bu çabalar baltalanmaya başlandı. II. Dünya Savaşından en kazançlı çıkan ülkeler, bu dönemde ülkemizin ekonomik-siyasal yapısı üzerinde egemenlik kurmayı başardılar. (Marshall Planı, ikili anlaşmalar v.b. girişimler, bu egemenliği perçinlemeyi amaçlıyordu.)

Giderek yerli mütteliklerini geliştiren ve yeni sömürü yöntemleri uygulayan uluslararası tekелci sermaye, bu sefer daha farklı bir biçimde ülkemize yerleşmiş oldu.

GÜNÜMÜZ

Günümüzde sanayi, ticaret ve bankacılık alanlarında kaynaşarak tekelleşme yönünde güçlenen egemen sınıflar, bir taraftan tarımda mevcut olan geri üretim ilişkilerini tasfiye çalışmalarına girişerek kesin kontrollerini sağlarken, diğer taraftan üst yapıda işlerine gelen feodal kurumları korumaya özel dikkat göstermiştir. Egemen sınıflar, güdümlerindeki siyasi iktidarların yatırım, planlama, ücret, personel v.b. teşvikleri ile alabildiğine güçlenmiş ve sömürü ağını ülkemizin en ucra köşesine kadar yaygınlaştırmışlardır.

Uluslararası tekелci sermaye, ülkemizde kendi aşırı kâr hedeflerine yönelik ve tüketim malları üretimine ağırlık veren orta ve hafif sanayii geliştirerek sahte bir sanayileşme görüntüsü yaratabilmektedir. Bunun yanı sıra, sermaye ihracı dışında teknik bilgi, yabancı teknik eleman, patent, royalti gibi unsurlar da dışa bağımlılığı pekiştiren önemli unsurlar arasındadır. Yabancı sermaye, bu bakımdan, payının yarısından az olduğu şirketlerde ve kuruluşlarda dahi kesin denetimini bu unsurlar aracılığı ile sağlayabilmektedir. 1970 yılında yerli teknik hizmet tutarı 237 milyon TL. iken, yabancı teknik hizmet tutarınının 1 milyar 343 milyon TL. na ulaşması (ki biri diğerinin altı mislidir) bu gerçeği belirtmekte yeterlidir.

Kısacası, tekelci kapitalizmin içinde bocalamak zorunda olduğu buhranların zararları, emperyalizmin hegemonyası altındaki ülkemizin ve diğer ülkelerin halklarına ödetilmektedir.

ÖRNEKLER

Buraya kadar söylediklerimizi belgelemek bakımından aşağıdaki kısa örnekleri belirtmekte yarar görüyoruz :

- Ticaret Bakanlığının bir raporuna göre, yabancı sermaye ile kurulmuş 120 büyük firmanın 70'inde yabancı sermaye yarısından fazla hisseye sahiptir. 1952-1972 arasındaki 20 yıllık süre içinde giren yabancı sermaye, ülkemizin öncelikle ihtiyaç duymadığı tüketim malı üretimine yatırım yapmış ve sermaye birikiminin % 53'ünü şimdiden dışarıya transfer etmiştir. Ülkemize giren 1 milyar 800 milyon TL. tutarındaki yabancı sermayeye karşılık, yabancı sermaye yasalarına tabi şirketlerin sermayeleri toplamı 1972 yılı sonu itibariyle 4 milyar lirayı aşmıştır.
- Yeraltı kaynakları yabancı çıkarların hizmetine sunulmuş bulunan ülkemizde yüzey suyu potansiyelinin ancak % 4'ü değerlendirilmekte, bunun yanında kullanılan enerjinin % 70'i fuel-oil'den elde edilmektedir. Enerji darlığının dünyayı sardığı bir sırada, petrolerimizin yabancı şirketlerin elinde olduğu ülkemizde bu durumun kimin çıkarına olduğu açıkca ortadadır.
- Üçüncü 5 yıllık kalkınma planı incelendiğinde, ara malı ve yatırım malı ithalatının tüm ithalatımızın % 90'ını oluşturduğu, buna karşılık makina ve makina aksamı gibi yatırım ve ara malı ihracatımızın % 0.5 gibi güdük bir paya sahip olması, sanayi yatırımlarının ne derece ülkemiz yararına olduğunu ortaya koymaktadır.
- «Yerli Oto Sanayii» adı verilen ve büyük yatırımların gerçekleştiği bir alanda maliyetin önemli bir bölümünü ithal edilen parçalar oluşturur ve binek arabasının maliyetine göre yerli işçilik oranı % 10 civarında kalmaktadır.

Bu örnekler rahatça çoğaltılabilir, ancak tebliğimizin amacı bakımından bu kadarını yeterli buluyoruz.

Sonuç olarak :

- Milli gelirin % 32'sinin toplam nüfusumuzun % 1'i tarafından alındığı,
- 80 milyarlık bir bütçe yanında, spekülasyon yolu ile yaratılan suni değer artışının 100 milyarı bulduğu,

— Kalkınma, refah, sanayileşme, gelişme gibi süslü lafların arkasında, yukarıda belirtilen gerçeklerin yattığı ülkemiz;

Uluslararası tekelci sermaye ve yerli müttefiklerinin ekonomik, siyasal, ideolojik egemenliği altındadır.

TEKNİK ELEMANLAR

Bu genel şartlar içinde teknik elemanların özel durumları nelerdir?

Böylece belirlenen şartlar altında, değişik eğitim aşamalarından geçerek ve çeşitli mesleki formasyonlar kazanarak sayıca 100 bine yakın bir teknik güç oluşturan teknik elemanların hizmetlerini halka götürmeleri doğal olarak imkânsızdır. Ekonomik ve sosyal durumları itibariyle homojen bir topluluk olmayan teknik elemanların çalıştıkları kesimlerin veya ücretlerinin farklı olması, bu objektif durumu değiştirmez. Aslında ülke ve halkımız yararına değer yaratabilecek yapıya ve potansiyele sahip olan teknik elemanların günümüz şartlarında verimli olamayışı, bu şartların doğurduğu istihdam politikasının kurbanları olmalarından ileri gelmektedir. Teknik elemanların % 45'inden fazlası «hizmet kesimi» denilen, üretimle doğrudan ilişkili olmayan alanlarda israf edilmektedir. Öte yandan, sermayenin yoğunlaşması süreci içinde giderek sayıları azalan özel meslek uygulama bürolarının hizmetleri de, mevcut ekonomi politikasının kontrolündedir.

Teknik elemanların yetki ve sorumluluklarının tayin edilmeksizin boşlukta bırakılması, çeşitli teknik meslek disiplinleri arasında suni sürtüşmeler doğurmakta, bu ise eğitim ve uygulamada köstekleyici bir unsur olmaktadır. Yabancı kültür ve teknolojinin etkisi altındaki bir düzende yetişen teknik elemanlar bu eğitimlerini tamamladıkları zaman da işsizlik tehdidi ile karşılaşmakta ve kimileri eğitim gördükleri alanlardan, geçimlerini temin edebildikleri herhangi başka bir alana kaymak zorunda kalmaktadırlar. Basında, teknik elemanların ayakkabı boyacılığı, seyyar köftecilik yaptığına dair haberlere rastlamak mümkündür. Teknik elemanlar böylece verimsizliğe itilmekte, eğitimleri için yapılan harcamalar da, böyle uygulamaların sorumlularına hibe edilmektedir.

Bu arada, teknik elemanlara zaman zaman verilen küçük ücret artışları, enflasyonist ekonomi politikası içinde eriyip giderken, tüketim malları piyasasındaki talep tıkanıklıklarının giderilmesi amacı gözetilmektedir.

Bu düzen içinde teknik elemanların hizmetlerinin -ne kadar iyi niyetli olursa olsun- halkımıza ulaşması mümkün değildir;

— Çünkü, teknik elemanın emeğine ihtiyaç gösteren yatırımlar ülke ya-

rarına değil, yabancı menfaatleri en çoğa çıkarıcı biçimde planlanmaktadır,

— Ve yine çünkü, ülkemizdeki yatırımların yönlendirilmesi, planlanması ve uygulanması sürecinde karar verici durumda olan politik mekanizma, dışa bağımlı bir ekonomik sistemin parçasıdır.

Birçok alanda teknik elemanlar, yabancı sermayenin denetim görevlerinin, karar verici mevkilerde bulunan yabancı teknik elemanların emirlerine verilmiştir. Bu durumda kalanlarımız, yabancı sermaye egemenliğinin teknik elemanlar üzerindeki etkisini her an yaşamaktadır.

SONUÇ VE ÇÖZÜM

İçinde bulunduğumuz şartlar, emeğimiz üzerinde böylesine bir sömürünün hakimiyetini zorunlu kılmaktaysa, bizler hangi şartlarda bundan kurtulabilir ve hizmetlerimizi halkımıza sunabiliriz?

Teknik elemanların hizmetlerini halka sunabilmeleri hangi şartlarda gerçekleşir?

Yukarıda incelediğimiz şartlardan çıkan sonuç, teknik elemanların çıkarlarının mevcut ekonomik, sosyal ve siyasal yapı ile çeliştiğidir; **şu halde bizler, içinde bulunduğumuz objektif durum gereği halkımız sa-
fında, hakim güçlerin karşısında yer alıyoruz.**

Emeğimizin halkın hizmetine girebilmesi, ülkemizin her alanda bağımsızlığını kazanmasına, sömürüye dayanan düzenin sona erdirilmesine bağlıdır. Geleceğimiz, üretim güçlerinin özgürce gelişebileceği, kafa ve kol emeği arasında farklılaşmanın olmadığı, emeğin yabancılaşmadığı bir düzene kavuşabilmemize bağlıdır. Bu gerçek, bize bir avuç sömürücü azınlığın karşısında emekçi yığınlarla birlikte olduğumuzu öğretir.

Ancak bu bilinçle atacağımız her adım yere basacak ve mücadelemiz başarıya ulaşacaktır. Sesimizi duyurabilmemiz ve etkili olabilmemiz için ortak hedefler çevresinde toparlanmak, güçlü bir biçimde örgütlenmek gerekir.

Demokratik ve ekonomik mücadelemiz :

Teknik elemanların demokratik-ekonomik hak ve istemleri, dönem dönem çıkarılan yasalar yoluyla hakim güçlerin kendi aşırı kâr politikalarına göre yönlendirilmiştir. Zaman gelmiş, ücretler göstermelik olarak arttırılmış ve bazı demokratik örgütlenme olanakları tanınmış, zaman gelmiş, halkımızın mücadelesi güçlenince bu olanaklar geri alınmış, antidemokratik uygulamalar teknik elemanları da baskıları altına almıştır.

Topluluğumuzun, hak ve istemlerini, tekelci sermayenin şartlara göre değişen politikasına oyuncak olmaktan kurtarması gerekmektedir.

Demokratik hak ve özgürlüklerin temeli, düşünce ve örgütlenme özgürlüğüdür. Önümüzdeki adım, hak ve istemlerimizi elde edebilmek, mücadelemizi güçlendirmek için sendikal örgütlenmeye, grev ve toplu sözleşme haklarına kavuşmaktır.

Teknik elemanları bünyesinde biraraya getiren çeşitli kuruluşlar yıllardır yurtsever saflarda etkili bir mücadele sürdürmüşler, her türlü baskı altında dahi seslerini yükseltebilmişlerdir. Demokratik hak ve istemlerimize daha sıkı sarılarak, birlik ve dayanışmamızı geliştirerek bu mücadeleyi daha da güçlendireceğiz.